

Verdens Skoves svar til: Høringsbrev over udkast til bekendtgørelse om tilskud til skovrejsning

Verdens Skove glæder sig over, at der snart vil være en ordning til allokering af støtte til etablering af 150.000 ha produktionsskov og 80.000 ha urørt skov på både privat og offentlig landbrugsjord.

Verdens Skove anerkender at begge typer skov uden brug af gødning og pesticider har en positiv effekt for

1. vandmiljøet i form af reduceret udvaskning og forøget tilbageholdelse af kvælstof fra landbrugets gødning,
2. klimaet i form af forøget optag af CO₂ og
3. grundvand og drikkevand i form af reduceret nedsivning af pesticider og nitrat.
4. samt en potentielt kæmpe positiv effekt for biodiversiteten

Imidlertid er den realiserede effekt for biodiversiteten dels meget større for urørt skov end for produktionsskov, og dels afhænger dens størrelse meget af hvordan både produktionsskoven og især den urørte skov etableres og forvaltes. I sin nuværende form er støtteordningen desværre meget langt fra optimal til at tilskynde til etablering og forvaltning, der begunstiger biodiversiteten, og derfor vil Verdens Skoves høringssvar primært fokusere på hvordan støtteordningen kan forbedres på dette felt.

Det skal samtidig pointeres at der hverken for vandmiljø, klima, grundvand eller biodiversitet er bedre effekter af produktionsskov end af vild natur, tværtimod. Der tilbageholdes mere kvælstof af vild natur pga flere vådområder og tættere urte- og græsdække. Der lagres mere kulstof i vild skovnatur og ifølge International Panel on Climate Change også i naturligt græsland end i produktionsskov. Der nedsiver mere grundvand under urørte skove med naturlige vådområder og under naturligt græsland end der gør under produktionsskov, især hvis denne udgøres af nåleskov. Der er langt mere biodiversitet i en varieret og naturlig mosaik af urørt skov og anden vild natur end der er i produktionsskov. Når der er positive effekter af etablering af skov handler det altså om at det er bedre end opdyrket landbrugsjord, plus de positive effekter af stop for brug af gødning og pesticider, men vild natur ville være betydeligt bedre end produktionsskov.

Herunder følger forslag til ændringer til ordningen efterfulgt af kortfattede begrundelser.

For produktionsskov:

1. Der bør indføres eksplicit krav om brug af udelukkende hjemmehørende træarter eller i det mindste et gradueret tilskud hvor arealer med udelukkende ikke-hjemmehørende arter giver 0 DKK i støtte og arealer med udelukkende hjemmehørende træarter giver det maksimale tilskud for produktionsskov.

Begrundelser: Hjemmehørende træarter har langt mere biodiversitet tilknyttet. Europæiske træarter er generelt også bedre tilpasset klima og klimaændringer i vores region. Den foreslåede formulering om at der ikke må ske tilplantning der ikke er i overensstemmelse med "principperne for bæredygtig skovforvaltning, jf. de paneuropæiske retningslinjer for nyplantning og genplantning af skov" er for vag og upræcis ift hjemmehørende arter.

2. Der bør indføres krav om at nye produktionsskove som minimum skal leve op til FSC standarden.

Begrundelser: FSC sikrer et minimums-hensyn til biodiversitet og andet end blot produktion. Dette inkluderer f.eks. delområder tilegnet biodiversitet, valg af primært hjemmehørende træarter, og henlæggelse af et vist antal træer pr ha til naturlig død og henfald. FSC certificeret træ er endvidere stærkt efterspurgt i træindustrien, da de statsskove, der med udgangen af 2026 vil være udlagt som urørt skove, stod for en betydelig del af den danske produktion af FSC certificeret træ.

For urørt skov:

1. Hvis arealerne fredskovs-pålægges skal det for urørte skoves vedkommende ske med automatisk tilladelse til helårs skovgræsning uden fodring på hele arealet. Det bør ske ved en formulering både i støtteordningen og i den kommende reviderede udgave af Skovloven.

Begrundelser: Store planteædere i helårsgræsning uden tilskuds fodring er helt afgørende for biodiversiteten ifølge konsensus blandt danske biodiversitetsforskere. Formuleringen i støtteordningen er nødvendig fordi revisionen af Skovloven formodentlig først kommer efter at støtteordningen er trådt i kraft.

2. Hvis arealerne fredskovs-pålægges skal det for urørt skovs vedkommende ske med automatisk undtagelse fra Skovlovens paragraf 8 stk 1: "Arealet skal holdes bevokset med træer, der danner, eller som inden for et rimeligt tidsrum vil danne, sluttet skov af højstammede træer". I stedet kan anvendes FAOs definition på skov, der blandt andet betyder mindst 10 % kronedække. Det bør ske både ved en formulering både i støtteordningen og i den kommende reviderede udgave af Skovloven.

Begrundelser: Naturlig tilgroning og en naturlig mosaik af lysåben natur og tættere skovnatur giver langt, langt højere biodiversitet end en hurtigt etableret "sluttet skov af højstammede træer". Formuleringen i støtteordningen er nødvendig fordi revisionen af Skovloven formodentlig først kommer efter at støtteordningen er trådt i kraft.

3. Der skal gives mulighed for udsætning af "vildt" i form af arter af hjemmehørende planteædere i helårsdrift uden fodring. Derfor fjernes ordet "udsættes" fra støtteordningens paragraf 14 stk 7.

Begrundelser: Store planteædere i helårsgræsning uden tilskudsfodring er helt afgørende for biodiversiteten ifølge konsensus blandt danske biodiversitets-forskere.

4. Store arealer, store hjemmehørende planteædere i helårsgræsning uden fodring, naturlig hydrologi og naturlig tilgroning skal prioriteres markant højere. De pågældende punkter skal derfor allokeres langt flere point i støtteordningens prioriteringssystem.

Begrundelser: Store arealer, større hjemmehørende planteædere i helårsgræsning uden fodring, naturlig hydrologi og naturlig tilgroning er alle vigtige for biodiversiteten ifølge konsensus blandt danske biodiversitetsforskere. Desuden gør større arealer det også logistisk nemmere at gennemføre hegning og naturlig hydrologi, og fører til mindre bureaukrati per ha ifm ordningen.

5. Der skal tilsvarende kunne gives ekstra støtte til de projekter der har store arealer pga flere ejere, større hjemmehørende planteædere i helårsgræsning uden fodring, og naturlig hydrologi.

Begrundelser: Disse tiltag giver mere biodiversitet (se punkt 4), men giver også større udgifter, og skal derfor belønnes med et økonomisk incitament for at realiseres.

6. Der skal ikke gives point for 1 ha, da det allerede er et minimumskrav, som bør øges til 5 ha, mens der bør gives point for både >20 ha og >100 ha.

Begrundelser: Størrelse af urørte skove er afgørende for at sikre levedygtige bestandsstørrelser og mulighed for spredning fra en skov til en anden samt inden for hver skov. Desuden er det nemmere administrativt at give tilskud til få, store projekter, og større projekter har nemmere ved at gennemføre naturlig hydrologi og hegning til helårsgræsning uden tilskudsfodring.

7. Det skal inden for to år revurderes om satserne for urørt skov er høje nok til at opnå areal og tidsmål, og at prioriterings pointgivningen ikke fører til for få ansøgere og modtagere af støtte til urørt skov.

Begrundelse: Der er allerede planlagt evaluering, og især opnåelse af areal og tidsmål for urørt skov bør evalueres for om tilskuddene er store nok og pointgivningen er konstruktiv.

8. Aktivt stop for dræning bør være et krav for støtte med mindre myndigheder forbyder det på grund af effekterne for naboer og fælles infrastruktur.

Begrundelser: Naturlig hydrologi er afgørende for biodiversiteten ifølge konsensus blandt danske biodiversitets-forskere.

9. Urørt skov bør ikke begrænses til områder uden vådområder eller potentiale for vådområder.

Begrundelser: Vådområder er naturlige dele af urørte skov, der samtidigt giver mere biodiversitet. Administrativt er det bøvlet både for ansøger og støttegiver at behandle vådområder i skov separat fra den øvrige skov.

10. Det skal være muligt at fravige kravet om plantning med 2500 træer per ha på hele arealet.

Begrundelser: Der er ved etablering af urørt skov ingen fordel for biodiversiteten ved at plante så tæt. Det er også tvivlsomt om der er nogen større forskel for optag af CO₂, da de nuværende modeller for CO₂-optag undlader at tage højde for CO₂-optag af naturligt græsland og vådområder i vild skovnatur. Heller ikke for kvælstoftilbageholdelse eller drikkevand er så høj træ-tæthed en fordel.